

Палатний А. Л.
Комітет Верховної Ради України
з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму

РОЗПОДІЛ НАГОРОД ЗІ СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВ У ПРОГРАМАХ ІГОР ОЛІМПІАД (ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ)

Стаття присвячена вивченню розподілу нагород зі спортивних єдиноборств у програмах Ігор Олімпіад у гендерному аспекті.

Встановлено, що еволюція програми Ігор Олімпіад зі спортивних єдиноборств для чоловіків та жінок представлена різною кількістю періодів. У змаганнях серед жінок виділено три періоди: перший від Ігор I Олімпіади (1986, Афіни) до Ігор VII Олімпіади (1920, Антверпен); другий – від Ігор VIII Олімпіади (1924, Париж) до Ігор XXIV Олімпіади (1988, Сеул); третій – від Ігор XXV Олімпіади (1992, Барселона) до Ігор XXXI Олімпіади (2016, Ріо-де-Жанейро). У змаганнях серед чоловіків виділено чотири: перший період від Ігор I Олімпіади (1896, Афіни) до Ігор V Олімпіади (1912, Стокгольм); другий – від Ігор VII Олімпіади (1920, Антверпен) до Ігор XIX Олімпіади (1968, Токіо); третій – від Ігор XX Олімпіади (1972, Мюнхен) до Ігор XVII Олімпіади (2000, Сідней); четвертий – від Ігор XXVIII Олімпіади, (2004, Афіни) до Ігор XXXI Олімпіади (2016, Ріо-де-Жанейро).

Ключові слова: розподіл, Ігри Олімпіад, нагороди, гендер, спортивні єдиноборства.

Артур Палатний. Распределение наград по спортивным единоборствам в программе игр олимпиады (гендерный аспект)

Статья посвящена изучению распределения наград по спортивным единоборствам в программах Игр Олимпиад в гендерном аспекте.

Установлено, что эволюция программы Игр Олимпиад по спортивным единоборствам для мужчин и женщин представлена разным количеством периодов. В соревнованиях среди женщин выделено три периода: первый от Игр I Олимпиады (1986, Афины) к Играм VII Олимпиады (1920, Антверпен); второй – от Игр VIII Олимпиады (1924, Париж) к Играм XXIV Олимпиады (1988, Сеул); третий – от Игр XXV Олимпиады (1992, Барселона) к Играм XXXI Олимпиады (2016, Рио-де-Жанейро). В соревнованиях среди мужчин выделено четыре: первый период от Игр I Олимпиады (1896, Афины) к Играм V Олимпиады (1912, Стокгольм); второй – от Игр VII Олимпиады (1920, Антверпен) к Играм XIX Олимпиады (1968, Токио); третий – от Игр XX Олимпиады (1972, Мюнхен) к Играм XVII Олимпиады (2000, Сидней); четвертый – от Игр XXVIII Олимпиады, (2004, Афины) к Играм XXXI Олимпиады (2016, Рио-де-Жанейро).

Ключевые слова: распределение, Игры Олимпиад, награды, гендер, спортивные единоборства.

Artur palatnyy. Combat sports awards' distribution in the olympic games programmes (gender aspect)

The article deals with the gender aspect of distribution of awards in combat sports within the programmes of the Olympics.

It has been found that the evolution of the Olympic Games programmes for male and female combat sports is represented by different number of stages. Competitions for women could be grouped into three periods: the first one, which started with the 1st Olympiad held in 1896 in Athens till the VIIth Olympic Games (1920, Antwerp) witnessed complete absence of sportswomen; the second stage lasted from the Games of the VIIIth Olympiad (1924, Paris) till the XXIVth Olympics held in 1988 in Seoul, during which several competitions in combat sports were introduced, though the number of contests was significantly limited to some 2 sets of awards; the third stage covers the period from the Games of the XXVth Olympiad (1992, Barcelona) till the XXXIst Olympics (2016, Rio (de) Janeiro). This third stage witnessed dynamic progress in the female combat sports programme within the framework of the Olympic Games programme: the number of awards grew considerably from 9 to 25 sets of medals.

The first period in competitions for males in combat sports started with the 1st Olympiad held in 1896 in Athen still the Vth Olympics in 1912 in Stockholm. It could be characterized by variability in combat sports competitions' programme with 4 up to 10 sets of medals being awarded; the second period covers the Games of the VIIth Olympiad (1920, Antwerp) till the XIXth Olympic Games (1968, Tokyo) with an increase in the number of sets of awards from 24 to 36; the third stage includes the period from the Games of the XXth Olympiad (1972, Munich) till the XVIIth Olympic Games (2000, Sydney), during which there could be observed a slight variability at the boundary level of the number of sets of awards in combat sports (within the limits of 43 to 45 sets of medals); the fourth period covers the XXVIIIth Olympics (2004, Athens) up to the XXXIst Olympic Games (2016, Rio (de) Janeiro), during which a gradual decrease in the number of the sets of awards from 45 to 38 could be observed.

The occurrence of different numbers of periods according to the objective indicator of the played out sets of awards among male and female athletes in combat sports affected their percentage ratio. During the years between 1896– 1920 a 100 percent of the sets of medals were played out among male athletes only; the years 1924 to 1988 witness edsteel ratio at the level of 96,43–95,65/3,57–4,35 percent (males/females correspondingly); within the period between 1992 and 2016 a dynamic change in proportion from 83,33/16,67 percent to 60,32/39,68 percent (males/females correspondingly) could be observed. Starting from 2020 (the forth coming XXXIInd Olympic Games in Tokyo) it is worth mentioning then ascence of anew component in this ratio, namely that of introducing mixed combat sports contests to the programme of the Olympic Games.

Keywords: distribution, Olympic Games, awards, gender, combat sports.

Постановка проблеми. У науковому просторі України систематично піднімаються питання присвячені актуалізації цінностей Олімпізму як системо утворювального чинника міжнародного спортивного та олімпійського руху. Дослідження стосовно програм Ігор Олімпіад мають виражений узагальнюючий характер [1, 2, 8, 11]. Однак, поза увагою дослідників

залишаються питання структури медального заліку у різних групах видів спорту, зокрема гендерному аспекті [1, 2, 3, 4, 8].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проведений попередній пошук дав нам підстави стверджувати, що наявна в різних джерелах (наукова та методична література, мережа Інтернет) інформація має здебільшого науково-публіцистичний чи довідковий характер [3, 4, 5]. Цілісні науково обґрунтовані дослідження з зазначеної проблематики відсутні. Однак варто відмітити роботи ряду науковців, в межах яких були розглянуті питання структури програм Ігор Олімпіад різних років та зроблено спробу їх аналізування [6, 7].

Серед інших даних виокремлено розв'язання локальних наукових завдань із висвітлення історичних особливостей розвитку боротьби самбо і дзюдо, аналіз еволюційних особливостей окремих видів спортивних єдиноборств [3, 7, 11].

Проблематика дослідження в спорті на основі гендерного аспекту розглядалася науковцями з акцентами на гостроту потреби розв'язання цього питання загалом [6, 8, 9], а не в межах локалізації програми Ігор Олімпіад.

Таким чином актуальним науковим питанням залишається з'ясування місця групи спортивних єдиноборств у програмах Іграх Олімпіад на основі вивчення розподілу комплектів нагород з урахуванням гендерного аспекту.

Мета дослідження: з'ясувати гендерну структуру розподілу нагород у спортивних єдиноборствах у програмах Іграх Олімпіад.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури і джерел інформаційної мережі Інтернет, аналіз документальних матеріалів (програми Ігор Олімпіад), методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Для усіх видів спортивних єдиноборств, які станом на 2016 рік були включені до програми Ігор Олімпіад є характерним те, що введення змагань відбувалося за певний час до створення міжнародної федерації з виду спорту. Це згідно наявних правил включення виду спорту до програми Ігор Олімпіад є неможливим.

Так, розвиток фехтування, яке на сьогодні включає в себе три види зброї (рапіра, шабля та шпага) перебуває під опікою Міжнародної федерації фехтування (FIE). Вона створена в 1913 році. Міжнародна федерація асоціацій боротьби (FILA) створена 1912 року. В програму Ігор Олімпіад цей вид спорту був включений в 1904 року на Іграх III Олімпіади (Сент-Луїс, США). Змагання з боротьби греко-римської включено до програми Ігор I Олімпіади (Афіни, 1896 р.), боротьби вільної – Ігор III Олімпіади (1904, Сент-Луїс, США). Бокс вперше включено до програми Ігор III Олімпіади (Сент-Луїс, 1904). Проте Міжнародна федерація любительського боксу (AIBA) була заснована в 1946 році. Утвердження цього виду спорту в програмі Ігор Олімпіад пов'язане із збільшенням кількості нагород, що розігрувалися в різних вагових категорія. Міжнародна федерація дзюдо (IJF) створена в 1951 році. В олімпійську програму цей вид спорту включено в 1964 році (Ігри XIX Олімпіади, Токіо). За розвиток тхеквондо як самостійного виду спорту відповідає Міжнародна федерація тхеквондо (WTF), створена в 1973 році [4].

На підставі проведеного аналізу наукової та методичної літератури, джерел з інформаційної мережі Інтернет нами виявлено, що формування структури медального заліку в спортивних єдиноборствах в межах програми Ігор Олімпіад за гендерним аспектом мало ряд характерних особливостей, які спостерігалися упродовж сучасного періоду розвитку олімпійських ігор (рис. 1).

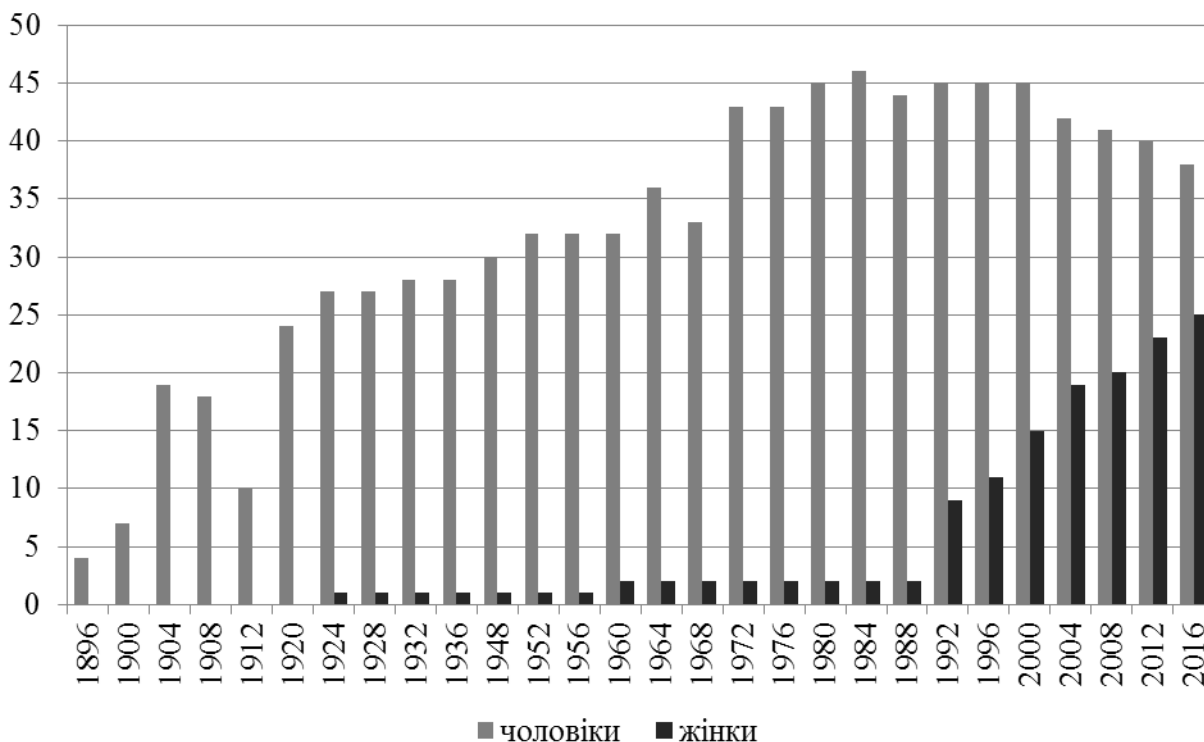

Рис. 1. Комплекти нагород на Іграх Олімпіад у спортивних єдиноборствах розіграних серед чоловіків та серед жінок

За отриманими даними можна стверджувати, що відношення Міжнародного Олімпійського комітету та організаторів

змагань до участі жінок в змаганнях з видів спорту, що входять до групи спортивні єдиноборства значний період було «упередженим». Для участі жінок в змаганнях зі спортивних єдиноборств можна виділити три періоди, які графічно виокремлюються (рис. 1).

Так перший з них представлений від Ігор I Олімпіади (1896, Афіни) і до Ігор VII Олімпіади (1920, Антверпен). Він пов'язаний із тим, що до змагань з єдиноборств жінки не допускалися, а розігрувалися комплекти нагород виключно для чоловіків.

Ця ситуація спостерігалася незважаючи на те, що за цій самий період програму Ігор Олімпіад у частині спортивних єдиноборств було значно розширено з одного виду – фехтування в 1896 році (Ігри I Олімпіади, Афіни) до чотирьох – фехтування, боротьба вільна, боротьба греко-римська та бокс у 1920 році (Ігри VII Олімпіади, Антверпен). Саме така структура змагань в єдиноборствах зберігалася ще до 1960 року (Ігри XVII Олімпіади, Рим).

При аналізованні цього періоду, варто зазначити, що на Іграх I Олімпіади (Афіни, 1896) показник кількості комплектів нагород для жінок не має під собою об'єктивних підстав. Відомо, що на цих змаганнях жінки ще не були допущені у жодному із видів спорту.

Наступний період, зафіксований нами розпочинається з Ігор VIII Олімпіади, на яких вперше в структурі програми змагань запропоновано розіграти комплект нагород у спортивному єдиноборстві, зокрема фехтуванні серед жінок. Це були змагання особистої першості на рапірі [4, 10, 12].

За об'єктивними критеріями (кількість комплектів нагород, різноманітність змагальної програми) цей період триває до 1988 року (Ігри XXIV Олімпіади, Сеул). Упродовж другого періоду, виокремленого нами за гендерною ознакою розподілу комплектів нагород у програмі Ігор Олімпіад кількість змагань зі спортивних єдиноборств для жінок складала спочатку один (1924–1956 рр.), а потім два комплекти нагород (1960–1988 рр.). Збільшення комплектів нагород відбулося за рахунок уведення до програми змагань із командної рапіри серед жінок.

Можна стверджувати, що за 64 роки проведення змагань еволюційних змін, незважаючи на будь-які чинники, в програмі змагань зі спортивних єдиноборств для жінок не відбулося. Це, відповідно, суттєво обмежило розвиток цих видів спорту. На думку багатьох дослідників, власне наявність виду спорту (дисципліни, змагань) має визначальний вплив на розвиток цього виду спорту (дисципліни, змагань) у світі.

Теперішній (третій) період в розвитку спортивних єдиноборств в межах програми Ігор Олімпіад позначився суттєвим (до 9 комплектів нагород) збільшенням змагань для жінок. Це відбулося за рахунок суттєвого розширення програми з дзюдо. Саме на Іграх XXV Олімпіади (1992, Барселона) було введено змагання серед жінок. Їх одразу було запропоновано проводити в семи вагових категоріях. Поряд із тим, кількість комплектів нагород для жінок у фехтуванні залишилася на сталому рівні.

Загалом для третього періоду розвитку програми Ігор Олімпіад для спортивних єдиноборств спостерігається стрімкий та неухильний ріст кількості комплектів нагород, що розігруються серед жінок. Це засвідчено кількісними показниками, за якими на Іграх XXV Олімпіади (1992, Барселона) розіграно 9 комплектів нагород серед жінок, Іграх XXVI Олімпіади (1996, Атланта) – 11; Іграх XXVII Олімпіади (2000, Сідней) – 15; Іграх XXVIII Олімпіади (2004, Афіни) – 19; Іграх XXIX Олімпіади (2008, Пекін) – 20; Іграх XXX Олімпіади (2012, Лондон) – 23; Іграх XXXI Олімпіади (2016, Ріо-де-Жанейро) – 25 комплектів нагород серед жінок відповідно.

Підставами таких змін у третьому періоді є сукупність чинників, де генеральним виступає зміна політики Міжнародного Олімпійського комітету щодо участі та місця жінок в міжнародному олімпійському русі. Окрім нього безпосереднє збільшення комплектів нагород відбулося за рахунок розширення програми з фехтування серед жінок до п'яти позицій, збереження кількості комплектів нагород (7) в змаганнях з дзюдо серед жінок, уведенням до програми змагань з тхеквондо (у тому числі серед жінок) – 4 позиції, розширенням програми змагань у таких видах спорту як боротьба вільна (2004, Афіни, Ігри XVIII Олімпіади) та бокс (2012, Лондон, Ігри XXX Олімпіади) відповідно до 6 та 3 комплектів нагород серед жінок. Відзначимо, що на Іграх XXXII Олімпіади (2020, Токіо) планується чергове розширення програми змагань з єдиноборств за рахунок введення змагань з карате та зміни структури змагань в інших видах спорту, зокрема змішаної команди у дзюдо.

Таким чином, у змаганнях серед жінок у спортивних єдиноборствах за третій період (1988–2016 рр.) кількість нагород зросла з 2 до 25 та має підстави для збереження такої тенденції.

Для чоловіків розвиток програми Ігор Олімпіад в частині спортивних єдиноборств має свої відмінності.

Графічне зображення динаміки кількості комплектів нагород розіграних у спортивних єдиноборствах в межах програм Ігор Олімпіад на сучасному етапі розвитку олімпійського спорту дає нам підстави говорити про більшу варіативність цього показника. Спортивні єдиноборства включені до змагань (Ігор Олімпіад) починаючи з 1896 року (Афіни).

Таким чином нами виділено на підставі динаміки кількості комплектів нагород наступні періоди формування програми змагань спортивних єдиноборств у межах Ігор Олімпіад серед чоловіків.

Перший період охоплює 1896–1912 рр. та характеризується варіативністю програми змагань зі спортивних єдиноборств. У цьому періоді кількість комплектів нагород коливається від 4 на Іграх I Олімпіади (1896, Афіни), розіграних у двох видах спорту: фехтування та боротьба греко-римська до 10 на Іграх V Олімпіади (1912, Стокгольм) з піковим значенням у 19 комплектів нагород на Іграх III Олімпіади (1904, Сент-Луїс). Також у цьому періоді відзначено зміна програми за видами спорту. За рішенням Міжнародного Олімпійського комітету та організаторів змагань програма зі спортивних єдиноборств у цьому періоді включала один (1900), два (1896, 1912), три (1904) та чотири види спорту (1908) для чоловіків.

Наступний період у розвитку програми Ігор Олімпіад зі спортивних єдиноборств можна виокремити в межах 1920–1968 років (Ігри VII – XIX Олімпіад). У цьому періоді спостерігається постійне зростання кількості нагород в змаганнях зі спортивних єдиноборств для чоловіків. Вихідним показником є 24 комплекти нагород (Ігри VII Олімпіади, 1920, Антверпен). До 1968 він сягнув 36 комплектів нагород. Відзначимо, що у цей період кількість видів спортивних єдиноборств з яких проводилися змагання

залишалися сталими, а саме чотири: фехтування, боротьба греко-римська, боротьба вільна та бокс. Лише на Іграх XIX Олімпіади (1968, Токіо) у програмі з'явився новий, на той час, вид спортивних єдиноборств – дзюдо.

За характерними ознаками динаміки кількості комплектів нагород у спортивних єдиноборствах третій період варто розглядати у межах 1972 року (Ігри XX Олімпіади, Мюнхен) та 2000 року (Ігри XVII Олімпіади, Сідней). У цьому періоді зафіксовано незначну варіативність на граничному рівні кількості комплектів нагород у спортивних єдиноборствах. Зафіксовано кількісні показники на рівні 43–45 (46 у 1984, Ігри XIII Олімпіади, Лос-Анджелес) комплектів нагород розіграних серед чоловіків. У ньому також є стала кількість видів спорту – п'ять (фехтування, боротьба греко-римська, боротьба вільна, бокс, дзюдо). Важливим моментом розвитку програми змагань зі спортивних єдиноборств є включення нового виду спорту – тхеквондо (2000, Сідней).

Останній з визначених на основі динаміки кількості комплектів нагород у змаганнях зі спортивних єдиноборств в межах програми Ігор Олімпіад, на наш погляд, розпочався у 2004 році (Ігри XXVIII Олімпіади, Афіни) та триває до сьогодні, включаючи 2016 рік (Ігри XXXI Олімпіади).

Цей період характеризується поступовим зменшенням кількості комплектів нагород зі спортивних єдиноборств з 45 до 38 (2016, Ріо-де-Жанейро). Проте, з огляду на інші компоненти програми змагань зі спортивних єдиноборств варто розглядати цей період не як зменшення, а як оптимізація кількості комплектів нагород.

З огляду на проведений пошук наукової інформації, припускаємо, що зміни у програмі змагань зі спортивних єдиноборств серед чоловіків у подальшому також зазнаватимуть змін. На це вказує стратегічна політика Міжнародного Олімпійського комітету та такі його напрями: урівноваження видів змагань у спортивних єдиноборствах, включення нових видів спорту на паритетних засадах, включення змагань зі змішаним (чоловіки та жінки) складом команд [9].

Враховуючи вищезазначена ми виявили потребу в визначенні співвідношення кількості комплектів нагород у змаганнях зі спортивних єдиноборств у межах програм Ігор Олімпіад, зокрема між тими, які розігруються серед чоловіків та серед жінок (рис. 2).

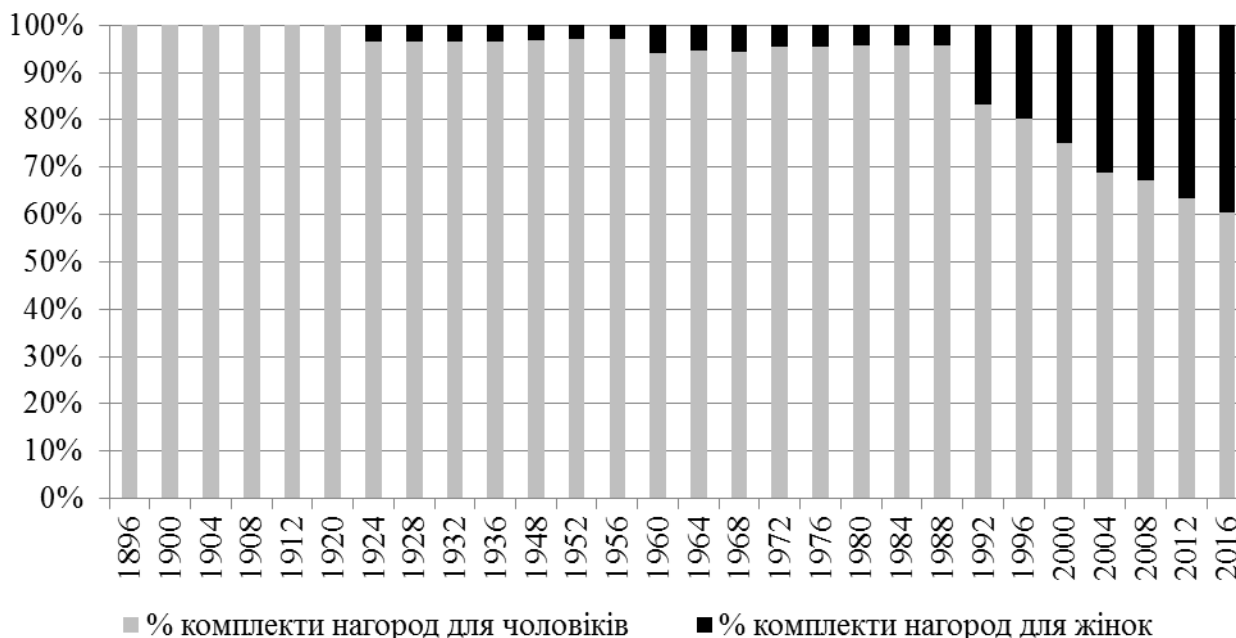

Рис. 2. Співвідношення комплектів нагород на Іграх Олімпіад у спортивних єдиноборствах (гендерний аспект), %

Згідно отриманих даних ми можемо виокремити три історичні періодів, пов'язані зі кількісними показниками співвідношення комплектів нагород, що розігрувалися серед чоловіків та серед жінок в загальній сукупності тих, які представлені в змаганнях зі спортивних єдиноборств у межах програми Ігор Олімпіад.

Першочергово хочемо виокремити період 1896–1920 роки (між Іграми I та VII Олімпіад). У цей період усі з зазначених вище комплектів нагород у спортивних єдиноборствах розігрувалися виключно серед чоловіків. Як ми уже зазначали, в змаганнях Ігор Олімпіад загалом жінок почали допускати починаючи з Ігор II Олімпіади (1900, Париж). Проте для спортивних єдиноборств це відбулося значно пізніше, а саме на Іграх VIII Олімпіади (1924, Париж). Таким чином, говорити про наявне співвідношення між кількістю комплектів нагород у спортивних єдиноборствах, що розігруються серед чоловіків та серед жінок є некоректним.

Тривалість наступного періоду, який, на нашу думку, розпочинається після допуску жінок до змагань у видах спорту віднесених до спортивних єдиноборств (1924, Париж, Ігри VIII Олімпіади) та триває до 1988 року (Сеул, Ігри XXIV Олімпіади) визначена наявним співвідношенням цих показників. Саме упродовж цього періоду до змагань були допущені жінки, але упродовж усього цього часу їхня частка у загальній кількості нагород була мізерною. Зафіксовано, що частка змагань серед жінок становила в межах 3,57–4,35% загальної кількості комплектів нагород. Для чоловіків цей показник відповідно становив 96,43–95,65% загальної кількості комплектів нагород.

Це засвідчує незначну увагу зі сторони Міжнародного Олімпійського комітету та організаційних структур змагань до цієї

проблеми (ситуації).

Третій часовий відрізок, який визначений нами як такий, у якому частка змагань серед жінок значно зросла розпочинається з 1992 року (Барселона, Ігри XXV Олімпіади) та триває до сьогодні. Він характеризується значним наближенням прямолінійного збільшення частки комплектів нагород, що розігруються серед жінок у межах змагань зі спортивних єдиноборств у програмах Ігор Олімпіад. Частки комплектів нагород для чоловіків та для жінок зазначали пропорційної зміни упродовж усього цього періоду від 83,33/16,67% (1992, Барселона, Ігри XXV Олімпіади) і до 60,32/39,68% (2016, Ріо-де-Жанейро, Ігри XXXI Олімпіади).

Разом із тим, щодо спортивних єдиноборств ми маємо підстави говорити про завершення цього періоду та початку нового, незважаючи на те, що Ігри XXXII Олімпіади (2020, Токіо) ще попереду. Підставами для цього є низка уже прийнятих рішень, які змінюють підхід до аналізування даних. Так, у 2020 році планується, окрім розширення змагальної програми зі спортивних єдиноборств (введення змагань з карате), збільшення змагань серед жінок, провести змагань із участю змішаних команд [5].

Висновки. Еволюція програми Ігор Олімпіад зі спортивних єдиноборств для чоловіків та жінок представлена різною кількістю періодів. У змаганнях серед жінок виділено три періоди: перший від Ігор I Олімпіади (1986, Афіни) до Ігор VII Олімпіади (1920, Антверпен) пов'язаний із відсутністю жінок у змаганнях; другий – від Ігор VIII Олімпіади (1924, Париж) до Ігор XXIV Олімпіади (1988, Сеул) – введено змагання у спортивних єдиноборствах, але кількість змагань була суттєво обмежена (2 комплекти нагород); третій – від Ігор XXV Олімпіади (1992, Барселона) до Ігор XXXI Олімпіади (2016, Ріо-де-Жанейро) – динамічний розвиток програми змагань зі спортивних єдиноборств серед жінок в межах програми Ігор Олімпіад зі суттєвим зростанням з 9 до 25 комплектів нагород.

У змаганнях серед чоловіків виділено перший період від Ігор I Олімпіади (1896, Афіни) до Ігор V Олімпіади (1912, Стокгольм) характеризується варіативністю програми змагань зі спортивних єдиноборств та кількістю від 4 на до 10 комплектів нагород; другий – від Ігор VII Олімпіади (1920, Антверпен) до Ігор XIX Олімпіади (1968, Токіо) – спостерігається зростання кількості нагород в змаганнях з 24 до 36 комплектів нагород; третій – від Ігор XX Олімпіади (1972, Мюнхен) до Ігор XVII Олімпіади (2000, Сідней) – зафіксовано незначну варіативність на граничному рівні кількості комплектів нагород у спортивних єдиноборствах (в межах 43–45 комплектів нагород); четвертий – від Ігор XXVIII Олімпіади, (2004, Афіни) до Ігор XXXI Олімпіади (2016, Ріо-де-Жанейро) – поступове зменшення кількості комплектів нагород зі спортивних єдиноборств з 45 до 38.

Наявність різної кількості періодів за об'єктивним показником розіграних комплектів нагород серед чоловіків та жінок зі спортивних єдиноборств позначилася на їхньому відсотковому співвідношенні. У 1986–1920 роках 100% комплектів нагород розіграно серед чоловіків; 1924–1988 – спостерігається стале співвідношення на рівні 96,43–95,65/3,57–4,35 (чоловіки/жінки відповідно); 1992–2016 – динамічна зміна пропорції з 83,33/16,67% до 60,32/39,68% (чоловіки/жінки відповідно). Починаючи з 2020 року (Ігри XXXII Олімпіади, Токіо) варто говорити про появу нової складової у цьому співвідношенні – введені змішаних змагань у програмі Ігор Олімпіад зі спортивних єдиноборств.

Перспективи подальших досліджень передбачають вивчення особливостей структури медального заліку у спортивних єдиноборствах у програмах Ігор Олімпіад з урахуванням видів спорту, які входять до цієї групи видів спорту.

Література

1. Бубка С. Н. Олімпійський спорт: давньогрецька спадщина та сучасний стан : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01 / С. Н. Бубка; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. - Київ, 2014. - 35 с.
2. Исинбаева Е. Г. Концептуальная модель эволюции современных олимпийских игр : автореферат дис. кандидата педагогических наук : 13.00.04 / Исинбаева Елена Гаджиевна; [Волгогр. гос. акад. физ. культуры] – Волгоград, 2010 - 22 с.
3. Марзаганов Х. Т. Історія розвитку боротьби самбо і дзюдо : метод. вказівки / Х. Т. Марзаганов. – Ів.-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2007. – 21 с.
4. Олімпійський спорт : в 2 т. / В.Н. Платонов, С.Н. Бубка, М.М. Булатова [и др.]; под общ. Ред.. В.Н. Платонова. – Киев: Олимп. л-ра, 2009. – Т.2. – С. 63–76.
5. П'ять нових видів спорту включено до програми Ігор-2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nos-ukr.org/news/12903/> (Дата звернення: 5 серпня 2017)
6. Солопчук М.С. Гендерні особливості у міжнародному спортивному і олімпійському русі / Солопчук М.С., Заїкін А.В. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С. – Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2006. – №4. – С. 176-179.
7. Brendan Maguirea. American professional wrestling: evolution, content, and popular appeal. *Sociological Spectrum*. 2005, vol.25 (2), pp. 155-176.
8. Fasteau V. F. Giving women a sporting chance / V. F. Fasteau // *Out of the bleachers: writing on women and sport* / (ed.) S. L. Twin. – Old Westbury, NY: Feminist Press. – 2007. – 165–173 p.
9. Grant C. H. Equality in sport for women / C. H. Grant, & P. L. Geadelmann. – Washington, DC: American Alliance for Health, Physical Education, and Recreation, 2008. – 96–102 p
10. London-2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.olympic.org/olympic-results?g=London%202012> (Дата звернення: 5 серпня 2017)
11. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // *Journal of Physical Education and Sport*. – Pitesti, 2013. – 13 (2), issue 2. – P. 195–198.
12. Rio-2016.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.olympic.org/rio-2016> (Дата звернення: 5 серпня 2017).